

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser

Sammanfattning

Utskottet har granskat kommissionens diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358) och föreslår att riksdagen lägger utskottets utlåtande till handlingarna. Diskussionsunderlaget är en del i en bredare diskussion om EU:s framtid.

Utskottet ser sammanfattningsvis de kommande förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram som ett tillfälle till ytterligare modernisering av EU-budgeten. En omprioritering till förmån för åtgärder med ett tydligt europeiskt mervärde som främjar ekonomisk förnyelse bör vara vägledande i arbetet. EU-budgeten ska inte finansieras genom att EU får beskattningsrätt.

I utlåtandet finns en motivreservation (SD).

Granskade dokument

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets granskning	5
Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser	5
Bakgrund.....	5
Diskussionsunderlagets huvudsakliga innehåll	5
EU:s fleråriga budgettram	12
Tal om tillståndet i unionen.....	12
EU-sakråd	12
Regeringens ståndpunkt	13
Information och överläggning i finansutskottet	13
Finansutskottets tidigare behandling	14
Näringsutskottets behandling	16
Skatteutskottets yttrande	16
Utskottets ställningstagande	17
Reservation	18
Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser – motiveringen (SD)	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över granskade dokument	20
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU6y	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservation (SD) – motiveringen

Stockholm den 7 november 2017

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Maria Plass (M), Ingela Nylund Watz (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Niklas Wykman (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Niklas Karlsson (S), Björn Wiechel (S), Fredrik Schulte (M), Karin Rågsjö (V) och Larry Söder (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358) offentliggjordes av kommissionen den 28 juni 2017. Dokumentet inkom till riksdagen den 29 juni. Talmannen bestämde efter samråd med gruppledarna att diskussionsunderlaget skulle hänvisas till finansutskottet för behandling. Kammaren hänvisade dokumentet till finansutskottet den 7 september 2017.

Den 16 augusti 2017 lämnade regeringen faktapromemoria 2016/17:FPM117 till riksdagen. Regeringskansliet höll ett EU-sakråd om kommissionens diskussionsunderlag den 12 september 2017 då ett trettioal organisationer och myndigheter bjöds in för att tillföra synpunkter och erfarenheter.

Den 26 september 2017 hade utskottet en överläggning (gemensamt med skatteutskottet) med finansminister Magdalena Andersson och finansmarknadsminister Per Bolund om Europeiska kommissionens diskussionsunderlag om EU:s framtida finanser (KOM(2017) 358) och faktapromemoria 2016/17:FPM117. Ordföranden konstaterade att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Finansutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig i ärendet. Skatteutskottets yttrande (ytr. 2017/18:SkU6y) finns i bilaga 2.

Utskottets granskning

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.
Jämför motivreservationen (SD).

Bakgrund

Kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker nämnde i sitt tal om tillståndet i unionen (State of the Union) den 14 september 2016 planerna på att publicera en vitbok om EU:s framtid. Detta initiativ välkomnades senare vid stats- och regeringschefernas informella möte i Bratislava den 16 september 2016. Kommissionen presenterade den 1 mars 2017 en vitbok om EU:s framtid. När 60-årsdagen av Romfördraget högtidlighölls i Rom den 25 mars inleddes diskussionen om EU:s framtid.

Vitboken om EU:s framtid innehåller huvudsakligen fem scenarier för hur unionen kan utvecklas fram till 2025 beroende på vilket förhållningssätt medlemsstaterna intar till hur EU bör utvecklas. Vitboken uttrycker ingen uttalad preferens för något av de fem scenarierna. De fem scenarierna är följande:

1. EU fortsätter med den nuvarande inriktningen.
2. EU begränsar sig till den inre marknaden.
3. Djupare integration på frivillig basis.
4. Färre samarbetsområden och ökat fokus på effektivitet.
5. Fördjupad integration på samtliga områden.

När vitboken lades fram aviserades diskussionsunderlag om fem övergripande ämnen: den sociala dimensionen, hur globaliseringen ska bemötas, den ekonomiska och monetära unionen (EMU), försvar och EU:s framtida finanser. Diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358) presenterades den 28 juni 2017.

Diskussionsunderlagets huvudsakliga innehåll

Europeiska unionens budget

I diskussionsunderlaget från kommissionen redovisas omfattningen av EU:s budget. EU-budgeten utgör omkring 1 procent av EU-ländernas bruttonationalinkomst (BNI) och omkring 2 procent av de totala offentliga utgifterna. Budgeten förankras i fleråriga budgetramar på minst fem år. Den nuvarande budgetramen (2014–2020) omfattar 1 087 miljarder euro.

Budgeten finansieras främst genom bidrag från varje medlemsland utifrån deras BNI (71 procent av EU-budgetens inkomster enligt prognosen för 2018), tullar (16 procent) och bidrag på grundval av mervärdesskatt (12 procent). Ett antal justeringar och ”rabatter” har införts med tiden eftersom vissa medlemsländer har ansett att deras bidrag till EU:s budget varit för stort i förhållande till vad de får tillbaka. Det har enligt diskussionsunderlaget gjort EU:s nuvarande finansieringssystem alltmer komplicerat och otydligt. Storbritanniens utträde och bortfallet av tillhörande rabatter kommer att undanröja vissa hinder för reformer på inkomstsidan av EU-budgeten.

Sammansättningen av EU-budgeten har förändrats över tid. Andelen för jordbruks- och sammanhållningsutgifter har minskat, men sammantaget utgör de fortfarande över 70 procent av de totala utgifterna. Alltmer finansiering har gått till områden som forskning, transeuropeiska nät och åtgärder utanför EU samt program som direkt förvaltas på EU-nivå.

All diskussion om framtiden för EU:s budget bör börja med den allra mest grundläggande frågan: vad bör EU-budgeten vara till för? EU-mervärde måste vara kärnan i den diskussionen. Å ena sidan handlar EU-mervärde om att uppnå de mål som anges i fördraget, å andra sidan om en budget som möjliggör kollektiva nyttigheter med en europeisk dimension eller bidrar till att upprätthålla grundläggande friheter, den inre marknaden eller den ekonomiska och monetära unionen.

I ett avsnitt om tendenser och utmaningar tas olika frågor upp under följande rubriker:

- Säkerhet och skydd för var och en i unionen
- Ekonomisk styrka, hållbarhet och solidaritet
- Migrationshantering
- Externa utmaningar, säkerhet, humanitärt bistånd och utveckling.

I avsnittet om ekonomisk styrka tas särskilt följande tre områden upp:

- investeringar i kollektiva nyttigheter som förvaltas direkt på EU-nivå
- ekonomisk, social och territoriell sammanhållning
- hållbart jordbruk.

Alternativ för EU:s framtida finanser

Utformningen av den framtida EU-budgeten måste enligt diskussionsunderlaget bygga på en tydlig vision om EU:s prioriteringar. Det kommer att uppstå ett hål i EU-budgeten till följd av det brittiska utträdet och det finns behov av att finansiera nya prioriteringar. Nya prioriteringar har hittills gått att rymma inom den aktuella budgetramen genom att den befintliga flexibiliteten har utnyttjats till bristningsgränsen.

Enligt kommissionen bör EU-budgeten även fortsättningsvis kunna hantera de rådande trender som kommer att forma EU de kommande åren. Det finns dessutom flera nya utmaningar där EU-budgeten behöver klara mer än i dag. Det gäller hanteringen – däribland integrering – av flyktingar och irreguljära

migranter, bevakningen av de yttre gränserna, säkerheten, it-säkerhet, kampen mot terrorismen och det gemensamma försvaret.

Att minska de ekonomiska och sociala klyftorna mellan och inom medlemsländerna är mycket viktigt för ett EU som strävar efter att vara en mycket konkurrenskraftig social marknadsekonomi med full sysselsättning och sociala framsteg. Detta är mycket viktigt för euroområdet, där skillnader äventyrar den ekonomiska och monetära unionens hållbara utveckling på medellång sikt.

Huvuddelen av de ekonomiska resurserna till försvaret i EU förväntas även fortsättningsvis komma från de nationella budgetarna, men det råder enighet om behovet av att gå vidare tillsammans, t.ex. om områden som forskning och utveckling och konkurrenskraften hos EU:s industriella bas. Ett annat område är upphandling där EU-budgeten bör finansiera en europeisk försvarsfond för att ge mer valuta för pengarna.

Incitament till stöd för strukturreformer, som kan bestå av ekonomiska förmåner, skulle innebära ett erkännande av att strukturreformer på kort sikt medför ekonomiska, finansiella och politiska kostnader och bidrar till att reformerna kan genomföras med framgång.

Att värna EU:s grundläggande värderingar när EU-strategier tas fram och genomförs är enligt diskussionsunderlaget mycket viktigt. Det finns en tydlig koppling mellan rättsstatsprincipen och ett effektivt genomförande av de privata och offentliga investeringar som får stöd av EU-budgeten.

En viktig fråga är om nästa EU-budget ska innehålla något slags stabiliseringsfunktion. En finanspolitisk stabiliseringskapacitet för euroområdet skulle tillföra något kvalitativt nytt till EU-budgeten.

Det framhålls också som nödvändigt att lägga om inriktningen mot nya, hållbara tillväxtmodeller som tar ett integrerat helhetsgrepp på ekonomiska, sociala och miljömässiga hänsyn.

Alla befintliga instrument måste ses över. I diskussionsunderlaget behandlas framför allt reformer av de två största utgiftsområdena (jordbruk och sammanhållning), men inget program eller instrument som får stöd ur EU-budgeten ska vara befriat från EU-mervärdestestet.

Antalet utrikespolitiska instrument kan behöva minskas och deras flexibilitet öka för att genomslaget ska kunna förbättras.

I diskussionsunderlaget framhålls vidare att det pågår ett arbete med att modernisera och förenkla den gemensamma jordbrukspolitiken. Bland de alternativ som har diskuterats finns förslag om en mer ändamålsenlig inriktning på direktstödet för att trygga inkomsterna för alla lantbrukare i EU, särskilt i isolerade områden och för de fattigaste gårdarna. Ett sådant alternativ skulle leda till ett minskat direktstöd till stora lantbruksföretag. Ett alternativ är att införa nationell medfinansiering av direktstöden för att upprätthålla de nuvarande totala stödnivåerna. Man kan tänka sig att det införs riskhanteringsverktyg för att hantera kriser.

När det gäller sammanhållningspolitiken finns det ett antal olika alternativ som kan effektivisera och maximera investeringarnas genomslag.

Sammanhållningspolitiken kan göras mer flexibel för att ta itu med nya utmaningar, t.ex. via en återstående kapacitet. Sammanhållningspolitiken bör genomföras snabbare och övergången mellan programperioderna gå smidigare. EU-budgeten bör vidare stärka sin administrativa kapacitetsuppbyggnad som är kopplad till de viktigaste investeringsområdena som får EU-finansiering. Nivåerna på den nationella medfinansieringen inom sammanhållningspolitiken bör öka. En enda investeringsfond eller ett enda regelverk för de befintliga fonderna skulle sörja för enhetligare investeringar och förenkla livet för mottagarna.

Avslutningsvis framhålls att ett bra genomförande av EU:s politiska strategier bygger på en stark och effektiv EU-förvaltning.

Utformningen av EU:s framtida budget bör enligt kommissionen bygga på följande viktiga principer.

- *EU-mervärde*. Finansieringen bör inriktas på de områden där mervärdet av åtgärden på EU-nivå är störst
- *Ansvarighet*. Debatten om EU:s framtida budget ska ske i form en demokratisk och öppen process. Ytterligare instrument utanför EU-budgeten bör användas minimalt, eftersom sådana instrument gör det svårare att förstå budgeten och äventyrar demokratisk kontroll, insyn och god förvaltning.
- *Större flexibilitet inom en stabil ram*. EU-budgetens fleråriga struktur är en tillgång. Säkra och förutsägbara förutsättningar är nödvändiga för långsiktiga investeringar. Men erfarenheten visar att mer flexibilitet är viktig för att kunna hantera kriser och oförutsedda händelser. Detta bör återspeglas i en mer flexibel struktur, och den öronmärka andelen av budgeten bör minska.
- *Enklare regler*. Allmänheten ska inte avskräckas från att söka EU-bidrag på grund av alltför mycket byråkrati. Arbetet med att minska byråkratin och ytterligare förenkla genomförandereglererna bör därför fortsätta. Att sträva efter ett enda regelverk bör kunna bidra till att uppnå detta.

Inkomster

Övervägandena kring reformer på EU-budgetens utgiftssida bör enligt diskussionsunderlaget åtföljas av en kritisk utvärdering av hur budgeten finansieras – systemet för egna medel – och hur det systemet kan reformeras för att bli effektivare och bättre på att stödja politiken. Det nuvarande finansieringssättet är tillkrånglat, svårbegripligt och översållat med invecklade korrigeringsmekanismer. I framtiden bör systemet vara enkelt, rättvist och transparent.

I en perfekt värld skulle EU:s egna medel enligt kommissionen härröra från en viktig EU-strategi med ett tydligt EU-mervärde, uppfattas som rättvis och finansiera en stabil och betydande del av EU-budgeten – allt på en gång. Ett bra exempel på det är de traditionella egna medlen i form av tullar. Det finns många möjliga inkomstkällor som kan användas för att finansiera EU-

budgeten, men ingen källa kan på egen hand uppfylla alla kriterier som krävs för egna medel.

Tvärtemot vad som ofta sägs behöver enligt diskussionsunderlaget nya egna medel inte nödvändigtvis innebära en ökning av EU-budgetens storlek. Beslut om utgiftsnivån fattas mot bakgrund av den fleråriga budgetramen. Vid oförändrade utgiftsnivåer skulle nya egna medel göra att andelen BNI-baserade egna medel automatiskt skulle sjunka, eftersom de fungerar som en restpost som täcker upp för eventuella hål för att täcka EU-utgifter, beroende på utvecklingen för andra egna medel. Högnivågruppen för egna medel, som tillsattes gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen med Mario Monti som ordförande, har publicerat en rapport. Den innehåller en omfattande analys av de här frågorna, och flera möjliga inkomstkällor analyseras utifrån de mest relevanta kriterierna (t.ex. rättvisa, effektivitet, stabilitet, transparens, fokus på EU-mervärdet och demokratiskt ansvarsutkrävande). Framsteg med skattesamordning, särskilt när det gäller bolagsbeskattning och beskattning av finansiella transaktioner, skulle underlätta vissa former av egna medel. På grundval av den pågående debatten kan man tänka sig flera reformperspektiv.

Kommissionen för i diskussionsunderlaget fram följande punkter som alternativ för systemet för egna medel.

- De nuvarande momsbaseade egna medlen skulle kunna reformeras och förenklas. Ett extremt alternativ vore att avskaffa dem helt.
- Med Storbritanniens utträde kommer den rabatt som tidigare infördes som en eftergift åt det landet att bli obsolet. Detsamma gäller för rabatterna på den brittiska rabatten. Övriga rabatter löper ut i slutet av 2020. Rabatternas avskaffande bereder väg för en omfattande förenkling av inkomstsystemet. Under idealiska förhållanden bör en långtgående reform av EU:s politikområden med fokus på det största mervärdet göra alla rabatter onödiga.
- Alla nya egna medel bör utformas så att de inte bara finansierar en del av EU-budgeten utan också kompletterar sina politikområden. Som ett exempel skulle gemensamma energi- och miljöskatter kunna tillämpas för att säkerställa likvärdiga förutsättningar för företagen och bidra till den globala kampen mot klimatförändringarna.
- På liknande sätt kan en procentandel av den gemensamma bolagsskattebasen eller skatten på finansiella transaktioner utformas för att förstärka den inre marknaden, lyfta fram fördelarna med den inre marknaden för storföretagen och stärka kampen mot skattebedrägerier och skatteflykt.
- Med den framtida fördjupningen av den ekonomiska och monetära unionen kan inkomster från seigniorage – inkomster från sedel- och myntutgivning – på längre sikt utgöra en grund för EU:s egna medel.
- Medel som genereras direkt till följd av EU:s politik och behörighet skulle kunna anses som inkomster för EU-budgeten, som t.ex., på längre sikt,

inkomster från auktioner inom utsläppshandelssystemet och utsläppspremier för bilar och avgifterna från det framtida EU-systemet för reseavgifter och resetillstånd, vilka ska betalas av personer som reser in i EU, eller andra liknande avgifter.

- Om nya egna medel införs bör man se till att de är transparenta, enkla och stabila och att de stämmer överens med EU:s politiska mål, får genomslag på konkurrenskraft och hållbar tillväxt och att de fördelas rättvist mellan medlemsländerna.

Möjliga scenarier för EU med 27 medlemmar

I vitboken om EU:s framtid presenteras fem belysande scenarier med olika konsekvenser för EU-finanserna i termer av budgetens storlek, struktur och nivån på förändring och modernisering. Kombinationer är möjliga, och det går att förena olika delar eftersom alternativen och scenarierna varken är helt separata eller ömsesidigt uteslutande. De fem scenarierna är följande.

- Fortsätta som förut – de 27 EU-länderna fortsätter att satsa på sin positiva reformagenda.
- Göra mindre tillsammans – de 27 EU-länderna gör mindre tillsammans på alla politikområden.
- Vissa gör mer – de 27 EU-länderna låter grupper av länder göra mer på specifika områden.
- Radikal omstöpning – de 27 EU-länderna gör mer på vissa områden och mindre på andra.
- Gör mycket mer tillsammans – de 27 EU-länderna bestämmer sig för att tillsammans göra mer på alla politikområden.

När det gäller EU:s framtida finanser finns vissa övergripande aspekter som gäller för alla scenarier, enligt kommissionen.

Den första aspekten är att EU-pengarna ska användas så effektivt som möjligt. Utgifterna bör vara inriktade på program som har ett bevisat EU-mervärde och som har utformats för att ge resultat till minimal kostnad. Resultaten bör vara centrala i nästa generation program.

För det andra ska förenkling vara den gängse drivkraften för moderniseringen inom alla scenarier för att tillgodose ett samstämmigt krav från EU-länderna och stödmottagarna. Övergripande samstämmighet och komplementaritet mellan olika program och instrument bör säkerställas och överlappningar förebyggas redan vid utformningen. För att underlätta genomförandet bör samma regler i möjligaste mån gälla för samma typ av insatser med en enda regelbok som mål.

De pågående processerna med att modernisera befintliga program och strategier skulle fortsätta, t.ex. för den gemensamma jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiken och forskningsprogrammet. Program med sämre resultat skulle avskaffas eller integreras med andra program.

Alla scenarier kräver att man beaktar flexibiliteten för att kunna hantera större oväntade händelser och oförutsedda behov. Särskilda instrument i EU-budgeten har visat sig vara mycket viktiga för att hantera migrationen och säkerhetsproblemen inom den nuvarande fleråriga budgetramen. De måste kanske rationaliseras och stärkas för att skapa mer inbyggd flexibilitet i utgiftsprogrammen.

Slutligen bör rabatter på EU-ländernas bidrag avskaffas helt i alla scenarier. På samma sätt bör man slopa rapporteringen av nettoflöden eller betydligt förbättra metoderna för den för att bättre spegla verkligheten. Ländernas behandling av bidrag till EU-budgeten skulle också harmoniseras.

När det gäller de fem scenarierna innebär de följande i fråga om EU:s budget.

Det första scenariot, "Fortsätta som förut", skulle enligt kommissionen innebära att fortsätta på den inslagna vägen, med en mer eller mindre oförändrad utgiftsvolym, något högre andel utgifter till konkurrenskraft, lägre andel till sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken samt högre andel utgifter till säkerhet, försvar, migration och utrikespolitik. Strukturreformer kopplade till den europeiska planeringsterminen anges. Rabatterna på medlemsländernas avgifter skulle tas bort och andra intäktskällor eller avgifter skulle finansiera EU-gemensamma åtaganden.

Det andra scenariot, "Göra mindre tillsammans", skulle innebära att budgeten framför allt fokuserar på finansiering av insatser kopplade till den inre marknadens funktion. Budgetens utgiftsvolym skulle minska avsevärt och en större andel av utgifterna skulle gå till konkurrenskraft medan utgiftsnivåerna för sammanhållningspolitiken, den gemensamma jordbrukspolitiken och utrikespolitik skulle minska. Utgifterna för säkerhet, försvar och migration skulle tas bort. Rabatterna på medlemsländernas avgifter skulle tas bort men i övrigt skulle inkomstsystemet vara oförändrat.

Scenario tre, "Vissa gör mer", skulle innebära att ytterligare medel ställs till förfogande av och för de medlemsstater som valt att ingå fördjupade samarbeten på vissa områden. Detta skulle framför allt gälla säkerhet, försvar, migration samt utrikespolitik. För övriga utgifter blir utvecklingen liknande den i scenario ett. En makroekonomisk stabiliseringsfunktion för eurozonen skulle införas. EU skulle ha samma inkomstsystem som i scenario ett, med tillägget att nya insatser endast skulle finansieras av deltagande medlemsstater.

Scenario fyra, "Radikal omstöpning", skulle innebära ökad fokusering på åtgärder med ett mycket stort europeiskt mervärde, såsom konkurrenskraft, säkerhet, försvar, migration och utrikespolitik. Den totala utgiftsvolymen skulle minska. Andelen utgifter för sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken skulle minska. Inkomstsystemet skulle vara detsamma som enligt scenario ett, men med ytterligare förenklingar, inklusive slopade rabatter på medlemsländernas avgifter samt att nya egna medel skulle införas.

Scenario fem, "Göra mycket mer tillsammans", skulle enligt kommissionen innebära att budgetens totala utgiftsvolym ökade väsentligt. Utgifterna för

samtliga rubriker skulle öka och inkomstsystemet skulle reformeras i grunden. Nya egna medel skulle finansiera en stor del av budgeten. En makroekonomisk stabiliseringsfunktion för eurozonen och en europeisk monetär fond skulle införas.

EU:s fleråriga budgetram

Under hösten 2016 presenterade kommissionen en översyn av EU:s fleråriga budgetram för perioden 2014–2020. I översynen ingår förslag som syftar till att hantera utmaningar kopplade till migration, säkerhet samt tillväxt och sysselsättning. Förslagen innebär kraftigt utökad budgetflexibilitet. Flera utgiftsrestriktiva länder, däribland Sverige, var starkt kritiska till kommissionens förslag.

Kommissionen avser att i maj 2018 presentera förslag till en flerårig budgetram för perioden efter 2020.

Regeringen tog under hösten 2016 fram faktapromemorian Översyn av EU:s fleråriga budgetram för perioden 2014–2020 (fakta-PM 2016/17:FPM8). Finansminister Magdalena Andersson besökte utskottet den 29 september 2016 för att informera om bl.a. EU:s långsiktiga budget, den fleråriga budgetramen.

Den fleråriga budgetramen gäller under en sjuårsperiod. Beslut om den nuvarande budgetramen togs 2013, och den gäller för perioden 2014–2020. Storbritanniens utträde ur EU kommer därmed främst att påverka nästkommande budgetram, dvs. 2021–2027.

Tal om tillståndet i unionen

Den 13 september 2017 höll Jean-Claude Juncker, EU-kommissionens ordförande, 2017 års tal om tillståndet i unionen. Juncker anförde att det är dags att göra en första sammanfattning av debatten om vitboken om EU:s framtid. Juncker redovisade sin åsikt, ett eget sjätte scenario, med tre principer som unionen alltid ska bygga på: frihet, jämlikhet och rättsstat.

När det gäller budgetfrågor anförde Juncker att det inte behövs någon budget för euroområdet, men en stark budgetpost för euroområdet i EU:s budget.

EU-sakråd

Den 12 september 2017 arrangerade Regeringskansliet ett EU-sakråd om kommissionens diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser. Ett trettiotal organisationer och myndigheter bjöds in för att tillföra synpunkter och erfarenheter vid sakrådet, som leddes av statssekreterare Hans Dahlgren. Av minnesanteckningarna framgår att majoriteten av de deltagande organisationerna såg positivt på regeringens förslag till svenska ståndpunkter inför kommande förhandlingar om nästa fleråriga budgetram. Många

organisationer instämde i att nya skatter på EU-nivå inte var önskvärda liksom att en BNI-baserad avgiftsstruktur var att föredra.

Regeringens ståndpunkt

I faktapromemoria 2016/17:FPM117 om det aktuella dokumentet anförts att regeringen i diskussionerna kommer att utgå från de fem övergripande ståndpunkter och förhandlingsmålsättningar för förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram som regeringen presenterade vid en presskonferens den 27 mars 2017 och i finansutskottet den 20 juni 2017:

- Utgiftstak i den fleråriga budgetramen som stabiliseras i reala termer och som är under 1 procent av EU 27:s BNI. När Storbritanniens bidrag försvinner behöver budgeten minska med lika mycket.
- Den svenska avgiften ska hållas nere. Det uppnås främst genom att minska storleken på budgeten men också genom att värna fortsatta rabattarrangemang.
- En modern budget med omprioriteringar till fördel för gemensamma åtgärder som säkerhet, migration, konkurrenskraft, forskning och klimatomställning. Det sker genom väsentliga minskningar av utgiftsramarna för jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken.
- Införandet av ett villkorssystem med särskilt fokus på ett solidariskt ansvarstagande för flyktingmottagande. Medlemsstater som inte tar sitt ansvar i migrationspolitiken ska inte heller kunna få tillgång till stöd från EU på samma sätt som i dag.
- En mer ändamålsenlig och effektiv kontroll av hur EU-medel används.

Sammantaget innebär detta att flera av scenarierna i kommissionens diskussionsunderlag överensstämmer med regeringens prioriteringar när det gäller förskjutningar av tyngdpunkten mellan olika utgiftsslag, att ett par av dem inte överensstämmer med regeringens prioriteringar beträffande minskad utgiftsvolym och att inget av dem överensstämmer med regeringens prioriteringar avseende fortsatta rabatter.

Information och överläggning i finansutskottet

Finansutskottet informerades om kommissionens vitbok om EU:s framtid (KOM(2017) 2025) och regeringens preliminära bedömning av dess innehåll av finansminister Magdalena Andersson den 28 mars 2017.

Finansutskottet höll den 20 juni 2017 en överläggning med statssekreterare Max Elger om EU:s fleråriga budgetram efter 2020. Underlag för överläggningen utgjordes av en muntlig föredragning och en bildpresentation. Ordföranden konstaterade att det fanns stöd för regeringens redovisade ståndpunkt.

Den 26 september 2017 hade utskottet en överläggning (gemensamt med skatteutskottet) med finansminister Magdalena Andersson och

finansmarknadsminister Per Bolund om Europeiska kommissionens diskussionsunderlag om EU:s framtida finanser (KOM(2017) 358) och faktapromemoria 2016/17:FPM117. Underlag för överläggningen utgjordes av regeringens bakgrunds-PM, en muntlig presentation samt en Powerpointpresentation. I förslaget till svensk ståndpunkt anfördes att regeringen i diskussionerna om underlaget om framtiden för EU:s finanser kommer att utgå från de fem övergripande ståndpunkter och förhandlingsmålsättningar för förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram som regeringen presenterade vid en presskonferens den 27 mars 2017 och i finansutskottet den 20 juni 2017. Ordföranden konstaterade att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Finansutskottets tidigare behandling

Vitboken om EU:s framtid (2016/17:FiU5y)

Finansutskottet yttrade sig våren 2017 över kommissionens vitbok om EU:s framtid (KOM(2017) 2025) till utrikesutskottet (yttr. 2016/17:FiU5y). Utskottet hänvisade till tidigare ställningstaganden i ärenden som på övergripande nivå berört EU:s fortsatta utveckling, t.ex. i utlåtandet över de fem ordförandenas rapport Färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union (utl. 2015/16:FiU13). Utskottet har välkomnat ett starkt ramverk på EU-nivå och bl.a. uttryckt förståelse för euroländernas behov av att ytterligare fördjupa samarbetet sig emellan för att säkerställa en väl fungerande valutaunion. Samtidigt har utskottet framhållit vissa rågångar. Det har bl.a. handlat om den centrala betydelsen av en restriktiv och ansvarsfull linje beträffande EU:s budget, att EU måste hållas samman, att respekten för medlemsstaternas befogenhet över skatter och arbetsmarknads- och socialpolitik måste upprätthållas samt att riksdagens finansmakt inte får urholkas.

Utskottet framhöll att de uttalanden som utskottet gjort tidigare är högst relevanta även för framtiden. Utskottet betonade särskilt vikten av att uppnå högsta möjliga effektivitet och sparsamhet i budgetrelaterade frågor inom EU samt att unionen och medlemsstaterna blir bättre och snabbare på att leverera i enlighet med gemensamma beslut. Utskottet fann regeringens preliminära ståndpunkt väl avvägd, samtidigt som utskottet förutsåg att ståndpunkten inför framtida förhandlingar kommer att förtydligas, särskilt när det gäller vikten av att slå vakt om den nationella beskattningsrätten.

Verksamheten i Europeiska unionen under 2016 (2016/17:FiU4y)

Våren 2017 yttrade sig finansutskottet också till utrikesutskottet om regeringens skrivelse 2016/17:115 Verksamheten i Europeiska unionen och en följdmotion (yttr. 2016/17:FiU4y). Utskottet anförde följande.

När det gäller EU:s budget ställer sig utskottet bakom de principer och utgångspunkter som regeringen vid tidigare tillfällen ansett ska vara

styrande för budgeten – subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet, sund ekonomisk förvaltning och restriktivitet. Sverige ska även i fortsättningen verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, innebärande en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och en strikt budgetdisciplin. Under 2017 kommer halvtidsöversynen av den gällande fleråriga budgetramen att beslutas, och ett förslag till flerårig budgetram efter 2020, inklusive ett system för inkomster till budgeten, ska presenteras. Den svenska restriktiva grundhållningen i EU-budgetpolitiken är fast förankrad i riksdagen. Utskottet framhöll i sitt yttrande om kommissionens arbetsprogram för 2017 att halvtidsöversynen av den gällande budgetramen bör fokusera på hur budgeten uppnår önskade resultat och på ett effektivare och förenklat genomförande. Utgiftstaken ska respekteras och de totala utgifterna hållas tillbaka. Det betyder att eventuellt ökade utgifter på ett område ska finansieras genom neddragningar på ett annat.

I de kommande förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram ser utskottet ett tillfälle till ytterligare modernisering av EU-budgeten. En omprioritering till förmån för åtgärder med ett tydligt europeiskt mervärde som främjar ekonomisk förnyelse bör vara vägledande i arbetet. Utskottet befarar att konsekvenserna av Storbritanniens utträde ur EU kan komma att utgöra ett betydande inslag i förhandlingarna. Utskottets preliminära utgångspunkt är att en minskning av antalet medlemsstater bör innebära en minskning av budgeten och att det även framöver kommer att finnas behov av att jämna ut skillnader mellan medlemsstaternas avgifter till budgeten för att undvika oproportionerligt stora nettobidrag. Utskottet vill i detta sammanhang betona betydelsen av att regeringen bevakar Storbritanniens utträde ur EU och informerar utskottet om utvecklingen på området.

Vidare anförde finansutskottet att utskottet har framhållit vid tidigare tillfällen att kontrollen av att EU-medel används på ett korrekt och effektivt sätt behöver förbättras. Revisionsrätten bör få ökade möjligheter att bedriva effektivitetsrevision för att bedöma om olika utgiftsprogram är ändamålsenligt utformade för att uppnå de politiska målen. Transparens, enkelhet och tydlig ansvarsfördelning bör vara vägledande i utformningen av budgeten och enskilda utgiftsprogram.

Finansutskottet ansåg att utrikesutskottet borde avstyrka en motion (SD). Ledamöterna från Sverigedemokraterna ställde sig i en avvikande mening bakom motionen.

Kommissionens arbetsprogram för 2017 (2016/17:FiU3y)

I december 2016 justerade finansutskottet ett yttrande till utrikesutskottet om kommissionens arbetsprogram för 2017 (yttr. 2016/17:FiU3y). Finansutskottet anförde följande.

Under 2017 kommer strategiska frågor om EU:s budget ha en framträdande roll. Halvtidsöversynen av den gällande fleråriga budgetramen kommer att beslutas och ett förslag till flerårig budgetram efter 2020, inklusive ett system för inkomster till budgeten, ska presenteras. Den svenska restriktiva grundhållningen i EU-budgetpolitiken är fast förankrad i riksdagen. Utskottet anser att halvtidsöversynen av den gällande budgetramen bör fokusera på hur budgeten uppnår önskade resultat och på ett effektivare och förenklat genomförande. Utgiftstaken ska respekteras och de totala utgifterna hållas tillbaka. Det betyder att

eventuellt ökade utgifter på ett område ska finansieras genom neddragningar på ett annat.

I de kommande förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram ser utskottet ett tillfälle till ytterligare modernisering av EU-budgeten. En omprioritering till förmån för åtgärder med ett tydligt europeiskt mervärde som främjar ekonomisk förnyelse bör vara vägledande i arbetet. Utskottet befarar att konsekvenserna av Storbritanniens utträde ur EU kan komma att utgöra ett betydande inslag i förhandlingarna. Utskottets preliminära utgångspunkt är att en minskning av antalet medlemsstater bör innebära en minskning av budgeten och att det även framöver kommer att finnas behov av att jämna ut skillnader mellan medlemsstaternas avgifter till budgeten för att undvika oproportionerligt stora nettobidrag.

Näringsutskottets behandling

I näringsutskottets utlåtande 2017/18:NU8 om kommissionens diskussionsunderlag Hur vi bemöter globaliseringen (KOM(2017) 240) framhåller näringsutskottet sin uppfattning att EU-budgeten måste minskas som en konsekvens av Storbritanniens utträde, och den svenska avgiften måste hållas nere. Näringsutskottet välkomnar därför en diskussion om vad EU:s gemensamma pengar ska användas till och vad de inte ska användas till.

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet redovisar i sitt yttrande till finansutskottet (ytr. 2017/18:SkU6y) att skatteutskottet tidigare har behandlat frågor inom närliggande områden. Skatteutskottet anförde följande i sitt ställningstagande i yttrande 2016/17:SkU8y till utrikesutskottet över vitboken om EU:s framtid.

I en kommande diskussion om EU:s framtida finansiering ingår frågor om beskattning i vid mening på ett flertal sätt. Redan i t.ex. rapporten från Högnivågruppen för egna medel har ett flertal kategorier av skatter diskuterats som möjliga framtida finansieringskällor. Utskottet delar regeringens syn som den framförts i andra sammanhang att dagens system för egna medel huvudsakligen är ändamålsenligt. Utskottet anser också liksom regeringen att en omprioritering av utgifter är att föredra framför att föreslå ny finansiering och nya intäktskällor.

Fördragsändringar som innebär att EU får en utökad beskattningsrätt är inget som har föreslagits i den diskussion som pågår. Enligt utskottets uppfattning är detta en riktig utgångspunkt.

Skatteutskottet menar att det i diskussionen om EU:s vitbok även bör tydliggöras hur Sverige ställer sig till den framtida finansieringen av EU. Då vitboken innehåller alternativa framtidsscenarier där samarbetet fördjupas markant och där EU-budgeten finansieras med olika EU-skatter bör Sverige markera att vi är starkt emot detta. Regeringens ståndpunkt bör därför förtydligas med att Sverige ska motverka att EU får beskattningsrätt.

Utskottet anser liksom regeringen att diskussioner till följd av vitboken bör utgå från den befintliga kompetensfördelningen mellan EU och dess medlemsstater. Detta gäller även skatteområdet.

I övrigt har utskottet inte något att anföra med anledning av vitboken.

Skatteutskottet vidhåller den inställning som det gav uttryck för i yttrande 2016/17:SkU8y till utrikesutskottet över vitboken om EU:s framtid.

Utskottets ställningstagande

Finansutskottet vill inledningsvis i likhet med sina tidigare ställningstaganden framhålla vikten av att man inom EU uppnår högsta möjliga effektivitet och sparsamhet i budgetrelaterade frågor samt att unionen och medlemsstaterna blir bättre och snabbare på att leverera i enlighet med gemensamma beslut.

Sverige ska även i fortsättningen verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, vilket innebär en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och en strikt budgetdisciplin. Den svenska restriktiva grundhållningen i EU-budgetpolitiken är fast förankrad i riksdagen. Regeringen har fått stöd för sin linje inför förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. Dessa ståndpunkter gäller också i förhållande till det diskussionsunderlag som nu är aktuellt.

Utgiftstaket i den fleråriga budgetramen bör enligt utskottets uppfattning stabiliseras i reala termer och understiga 1 procent av EU 27:s BNI. När Storbritanniens bidrag försvinner behöver budgeten minska med lika mycket. Det kommer även framöver att finnas behov av att jämna ut skillnader mellan medlemsstaternas avgifter till budgeten för att undvika oproportionerligt stora nettobidrag. Gemensamma åtgärder som säkerhet, migration, konkurrenskraft, forskning och klimatomställning bör prioriteras, medan utgifterna för jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken bör minska väsentligt. Medlemsstater som inte tar sitt ansvar i migrationspolitiken ska inte kunna få tillgång till stöd från EU på samma sätt som i dag. Kontrollen av att EU-medel används på ett korrekt och effektivt sätt behöver förbättras.

Finansutskottet, som delar uppfattningen i skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU6y, vill särskilt ta upp inkomstsidan i EU:s budget. Dagens system för egna medel är i huvudsak ändamålsenligt. Det som kallas rabatter är ett sätt att skapa en rättvis finansiering av de gemensamma åtagandena och bör således värnas. Utskottet motsätter sig kraftfullt att EU-budgeten skulle finansieras med olika skatter. EU bör således inte ha beskattningsrätt.

Sammanfattningsvis ser utskottet de kommande förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram som ett tillfälle till ytterligare modernisering av EU-budgeten. En omprioritering till förmån för åtgärder med ett tydligt europeiskt mervärde som främjar ekonomisk förnyelse bör vara vägledande i arbetet. EU-budgeten ska inte finansieras genom att EU får beskattningsrätt.

Med detta föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservation

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser – motiveringen (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Ställningstagande

Sverigedemokraterna instämmer överlag i regeringens förslag till svensk ståndpunkt. Den svenska avgiften ska hållas nere, en effektiv kontroll av hur EU-medlen används samt en generellt minskad utgiftsvolym. Sammantaget är detta en bra utgångspunkt i förhandlingarna.

Sverigedemokraterna delar emellertid inte uppfattningen att EU-medel i högre grad ska gå till åtgärder på migrationsområdet eller att EU bör straffa länder som för en ansvarsfull invandringspolitik. Vår principiella utgångspunkt är att det är respektive medlemsstats rätt att besluta om och föra en självständig migrationspolitik. Det parlamentariska stödet för att ge bort beslutanderätten om migrationspolitiken, eller anpassa den efter någon annans behov, saknas i många medlemsstater. Det kan inte vara en EU-angelägenhet att styra respektive lands politik då förutsättningarna i form av kapacitet och folkvilja varierar kraftigt från land till land.

I kommissionens diskussionsunderlag framförs det förslag om en större flexibilitet inom ramen för att ha mer handlingsutrymme vid ”oväntade händelser och oförutsedda behov”. Regeringen bör i denna fråga tydligt markera att förutsägbarhet och långsiktighet ska vara ledorden i arbetet med EU:s framtida finanser.

Vidare är vi av uppfattningen att EUs oproportionerliga satsningar, som västländerna och framförallt Sverige tvingas bekosta, kraftigt bör minska genom att den orättvisa jordbrukspolicyn, Europeiska Fonden för Strategiska Investeringar (EFSI) samt Europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI) avskaffas. Jordbrukspolicyn har varit ett ineffektivt redskap som gynnat storföretag i östländer på bekostnad av svenska bönder, närmare 80 procent av de ekonomiska bidragen fördelas till 20 procent av de största företagen. Likväl motsätter vi oss att ekonomiska medel från svenska skattebetalare ska kanaliseras genom EFSI-fonderna för att bland annat finansiera infrastrukturprojekt i de yngre medlemsländerna i EU. Vi ställer oss också kritiska till de fyra fonderna under ESI vilka genom deras oproportionella fördelning av medel ger Sverige en konkurrensnackdel.

Slutligen är Sverigedemokraternas vision att reformera dagens centraliserade och supranationella politiska organisation till ett renodlat ekonomiskt samarbete som grundar sig på en rörlig och enhetlig inre marknad i vilken suveräna och oberoende nationalstater deltar. Regeringen bör därför, i den grad det är möjligt, verka för att avskaffa strukturfonderna och istället

sträva efter att återföra beslutsfattandet över fördelningen av ekonomiska medel tillbaka till medlemsstaterna.

BILAGA 1

Förteckning över granskade dokument

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358)

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU6y

Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att senast den 19 oktober 2017 yttra sig över kommissionens skrivelse Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358), i de delar som berör utskottets beredningsområde. Utskottet lämnar i yttrandet övergripande synpunkter på diskussionsunderlaget i dessa delar.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser (KOM(2017) 358) är det femte och sista som följer upp kommissionens vitbok om EU:s framtid från den 1 mars 2017. Diskussionsunderlaget ger en bakgrundsbild av EU:s finanser samt redogör för fem olika scenarier för hur EU:s framtida finanser skulle kunna utformas.

I diskussionsunderlaget beskriver kommissionen alternativen för den framtida EU-budgeten, och de är både varierande och av olika natur. Alternativen handlar, menar kommissionen, om vad EU-budgeten ska användas till, hur budgeten ska finansieras, hur vissa viktiga politikområden bör reformeras och hur budgeten i sig bör struktureras och organiseras.

Alla de här sammanhängande aspekterna måste, säger kommissionen, beaktas när man tittar på möjliga scenarier för den framtida EU-budgeten. Kommissionen menar att det också är hög tid att se över på vilket sätt EU-budgeten finansieras. Det har skett en utveckling i fråga om vad budgeten används till, och även i fråga om hur den finansieras. I motsats till medlemsländerna kan unionen inte låna. I stället förlitar den sig på finansiering genom ”egna medel”. I dagens läge finns tre huvudsakliga typer av egna medel: bidrag från medlemsländerna utifrån deras inkomstnivå mätt i bruttonationalinkomst (BNI), bidrag på grundval av mervärdesskatt och tullar som tas ut vid EU:s yttre gränser. Omkring 80 procent av EU-budgeten finansieras genom nationella bidrag som baserar sig på BNI och mervärdesskatt. BNI-bidragen anses i allmänhet vara rättvisa, eftersom de återspeglar ländernas relativa ”betalningsförmåga”. Tullinkomster betraktas som genuint egna medel eftersom de härrör från den gemensamma handelspolitiken vars inkomster tillfaller EU:s budget.

Underlaget beskriver EU-budgeten för perioden 2014–2020 på följande sätt.

EU-budgeten utgör omkring 1 % av EU:s BNI och 2 % av de totala offentliga utgifterna. Den förankras i fleråriga budgetramar på minst fem år. Den nuvarande budgetramen (2014–2020) omfattar 1 087 miljarder euro. Den finansieras främst genom bidrag från varje medlemsland utgående från deras relativa inkomst, tillsammans med tullar som tas ut vid de yttre gränserna och en liten del som grundar sig på mervärdesskatt. Det finns ingen EU-skatt. Inkomstsystemet har godkänts av alla EU-länderna och ratificerats av de nationella parlamenten.

När det gäller olika alternativa inkomstkällor beskrivs dessa på följande sätt.

Tvärt emot vad som ofta sägs behöver nya egna medel inte nödvändigtvis innebära en ökning av EU-budgetens storlek. Beslut om utgiftsnivån fattas mot bakgrund av den fleråriga budgetramen, och beslutet om huruvida de

nuvarande utgiftsnivåerna ska öka eller inte måste fattas på grundval av resultatet av den nuvarande reflexionsprocessen. Vid oförändrade utgiftsnivåer skulle nya egna medel göra att andelen BNI-baserade egna medel automatiskt skulle sjunka, eftersom de fungerar som en restpost som täcker upp för eventuella hål för att täcka EU-utgifter, beroende på utvecklingen för andra egna medel. Högnivågruppen för egna medel, som tillsattes gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen med Mario Monti som ordförande, har nyligen publicerat en rapport. Den innehåller en omfattande analys av de här frågorna och flera möjliga inkomstkällor analyseras utifrån de mest relevanta kriterierna (t.ex. rättvisa, effektivitet, stabilitet, transparens, fokus på EU-mervärdet och demokratiskt ansvarsutkrävande). Framsteg med skattesamordning, särskilt när det gäller bolagsbeskattning och beskattning av finansiella transaktioner skulle underlätta vissa former av egna medel. På grundval av den pågående debatten kan man tänka sig flera reformperspektiv.

Ruta 5 – Alternativ för systemet för egna medel

- De nuvarande momsbaseade egna medlen skulle kunna reformeras och förenklas. Ett extremt alternativ vore att avskaffa dem helt.
- Med Storbritanniens utträde kommer den rabatt som tidigare infördes som en eftergift åt det landet att bli obsolet. Detsamma gäller för rabatterna på den brittiska rabatten. Övriga rabatter löper ut i slutet av 2020. Rabatternas avskaffande bereder väg för en omfattande förenkling av inkomstsystemet. Under idealiska förhållanden bör en långtgående reform av EU:s politikområden med fokus på det största mervärdet göra alla rabatter onödiga.
- Alla nya egna medel bör utformas så att de inte bara finansierar en del av EU-budgeten utan också kompletterar sina politikområden. Som ett exempel skulle gemensamma energi- och miljöskatter kunna tillämpas för att säkerställa likvärdiga förutsättningar för företagen och bidra till den globala kampen mot klimatförändringarna.
- På liknande sätt kan en procentandel av den gemensamma bolagsskattebasen eller skatten på finansiella transaktioner utformas så att de förstärker den inre marknaden, lyfter fram fördelarna med den inre marknaden för storföretagen och stärker kampen mot skattebedrägerier och skatteflykt.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet har tidigare behandlat frågor inom närliggande områden vid utskottets behandling av yttrande till utrikesutskottet över vitboken om EU:s framtid. Utskottet anförde följande i sitt ställningstagande i yttrande 2016/17:SkU8y till utrikesutskottet.

I en kommande diskussion om EU:s framtida finansiering ingår frågor om beskattning i vid mening på ett flertal sätt. Redan i t.ex. rapporten från Högnivågruppen för egna medel har ett flertal kategorier av skatter diskuterats som möjliga framtida finansieringskällor. Utskottet delar regeringens syn som den framförts i andra sammanhang att dagens system för egna medel huvudsakligen är ändamålsenligt. Utskottet anser också liksom regeringen att en omprioritering av utgifter är att föredra framför att föreslå ny finansiering och nya intäktskällor.

Fördragsändringar som innebär att EU får en utökad beskattningsrätt är inget som har föreslagits i den diskussion som pågår. Enligt utskottets uppfattning är detta en riktig utgångspunkt.

Skatteutskottet menar att det i diskussionen om EU:s vitbok även bör tydliggöras hur Sverige ställer sig till den framtida finansieringen av EU. Då vitboken innehåller alternativa framtidsscenarier där samarbetet fördjupas markant och där EU-budgeten finansieras med olika EU-skatter bör Sverige markera att vi är starkt emot detta. Regeringens ståndpunkt bör därför förtydligas med att Sverige ska motverka att EU får beskattningsrätt.

Utskottet anser liksom regeringen att diskussioner till följd av vitboken bör utgå från den befintliga kompetensfördelningen mellan EU och dess medlemsstater. Detta gäller även skatteområdet.

I övrigt har utskottet inte något att anföra med anledning av vitboken.

Skatteutskottet har sedan publiceringen av det nu aktuella diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser fortsatt sin beredning av de frågor i sammanhanget som berör dess område. Skatteutskottet överlade bl.a. tillsammans med finansutskottet den 26 september 2017 med finansminister Magdalena Andersson om diskussionsunderlaget.

Skatteutskottet har inget annat att framföra utan vidhåller fortfarande den inställning som det gav uttryck för i yttrande 2016/17:SkU8y till utrikesutskottet över vitboken om EU:s framtid.

Stockholm den 19 oktober 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M), Anna Johansson (S), David Lång (SD), Mathias Sundin (L), Momodou Jallow (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S) och Jörgen Warborn (M).